

Lodenn III-an difenn hag ar peoc'h

ABU/ONU: UN AOZADUR ETREVROADEL POUEZUS

-Sinet e oa bet **Karta ar Broadoù Unanet** get 51 Stad, e San Francisco, d'ar 26 aviz Even **1945**. Testenn ganedigezh ONU eo. Lakaet e voe ar sez e **New-York**.

Hiziv-an-deiz ez eus **193 Stad**.

Digor eo da rac'h, troet eo ONU àr **gwarez ar peoc'h hag ar surentez etrevroadel hag ivez ar c'henlabourerezh ekonomikel ha sokial**.

-Palioù an ABU :Karta an ABU e 1945

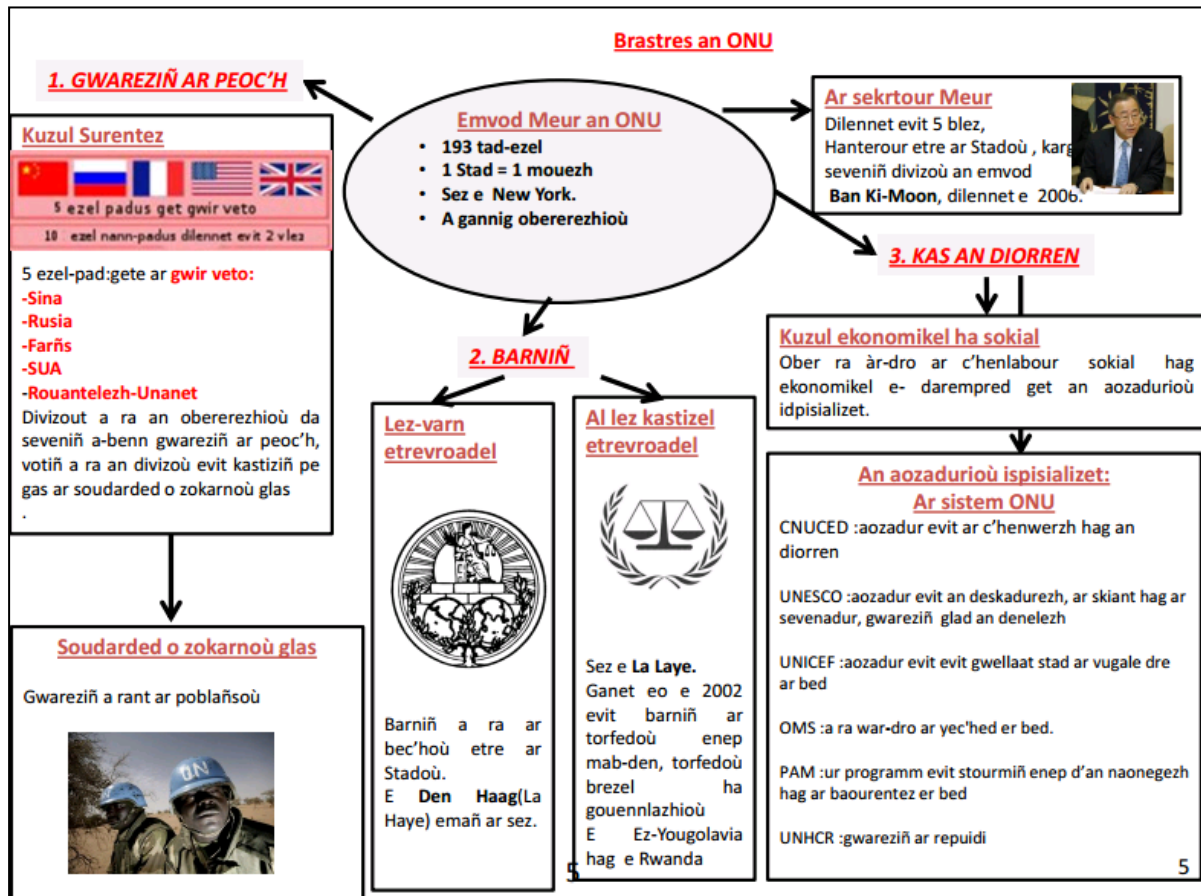
- Harpiñ ar peoc'h er bed en ur zoujiñ doc'h gwirioù ar pobloù
- Gwareziñ ar surentez etrevroadel
- Lakaat ur c'henlabourerezh etrevroadel àr an dachenn ekonomikel ha sokial ha mab-den
- Doujiñ doc'h gwirioù mab-den

-Mont en-dro an ONU

Kemer a ra an **Emvod Meur** divizoù àr ar peoc'h hag ar surentez etrevroadel, asantiñ izili nevez ha goulennoù àr ar budjed.

Er **C'huzul Surentez** ez eus 5 stad ezel-pad : **Sina, SUA, Rusia, Frañs hag ar Rouantelezh Unanet** get **ar gwir veto**. Diviz a ra an obererezhioù da sevel a-benn gwareziñ ar peoc'h, votiñ an divizoù evit kastiziñ pe gas ar soudarded o zokarnoù glas. Sekretour meur an ONU a zo **Ban Ki -Moon**.

Tem I: klask ar peoc'h, surentez hag ar c'henober etrevroadel

An ostilh efedusañ evit gwareziñ ar peoc'h gant an ONU eo **ar soudarded o zokarnoù glas**. Hiziv-an-deiz 90 000 soudard ez eus e-barzh 16 rannvro ag ar bed. Lec'hiet int e-barzh **zonennoù dañjerusañ ha distabilañ** er bed evit gwareziñ ar peoc'h ha lakaat da vout doujet an arsav-brezel. E kerz an ONU int hag e teuant a 97 Stad er bed

II. GWAREZIÑ AR PEOC'H ER BED

Mission des Nations unies pour la stabilisation en Haïti (MINUSTAH)

Lec'hiet eo Haïti er mor Karaibez war un enezenn troc'het e daou etre Haïti ha Republik Dominik. Ar MINUSTAH (Mission des Nations Unies pour la Stabilisation en Haïti) a zo bet staliet da gentañ e 2004

D'an 12 a viz genver 2010 ez ues bet ur c'hren-douar bras, lazhus-tre get muioc'h evit 220 000 a dud marv ha 300 000 gloazet.

Ar c'hren-douar bras-mañ, hini krenvañ abaoe 200 vlez, en deus distrujet annezioù a muioc'h evit 1,5 milion a dud, hag en deus savet un enkadenn dengar pennañ.

Roll ar soudarded o zokarnoù glas e Haïti a zo :

- Reneveziñ un aergelc'h sur ha stabil ;
- Sikour argerzh politikel e pleustr ;
- Kreñvaat an ensavadurioù gouarnamantel ha frammoù ur stad a wir ;
- Kas war-raok ha gwareziñ ar gwirioù Mab-den e Haïti.

Force intérimaire des Nations Unies au Liban (FINUL)

Mission de l'Organisation des Nations unies en République démocratique du Congo (MONUSCO)

Mission d'administration intérimaire des Nations Unies au Kosovo (MINUK)

III. DIFENN AR GWIRIOÙ MAB-DEN ER BED

LEZ KASTIZEL ETREVROADEL EVIT AN EZ-YOUGOSLAVIA (TPIY) savet e 1993 evit barniñ an dud hag a vehe kablus da dorfedoù e-pad ar brezel Yougoslavia e 1993.

E **Den Haag (La Haye)** e lzelvroioù emañ

3 fal pennañ:

- barniñ ar re giriek a dorfedoù enep-mab-den jahinerezh, gwallidigezh, sklaverezh pe distruj madoù
  - roiñ ar justis evit miliadoù a familhoù
  - sevel ur peoc'h padus e ez-Yougoslavia
- El lez-kastiz etrevroadel-mañ eo bet kondaonet 64 den hag unan kaset en toull-bac'h a vuhez-pad (Stanislas Galic e anv).

LEZ KASTIZEL ETREVROADEL EVIT AR RWANDA (TPIR)

Gouennlazh, torfedoù enep mab-den ha torfedoù brezel enep d'ar siviled tutsi e 1994

III. AN AOZADURIOÙ ISPISIALIZET EVIT UR BED KENSKOAZELLOC'H

Ar WFP (PAM) Ar World Food Programm,

ar PAM a zo ar « Programme Alimentaire Mondial » hag e brezhoneg ar Programm Boued er Bed. Al lodenn aozadur a-enep an naonegezh eus an DNU eo. Brasañ ajañs stourm a-enep an naonegezh er bed eo.

Palioù pennañ o deus:

- saveteiñ buhezoù ha gwareziñ ar sikourioù e darvoudoù mallus.
- talañ ouzh an naonegezh ha difenn ouzh gwallreuzioù.
- bihanaat ar baourentez.
- digreskiñ ar wallvagadur hag an isvagadur (ket a walc'h a boued)
- krenvaat barregezhioù ar vro da zigreskiñ an naonegezh gant programmoù ha prenadurioù boued.

Dreist-holl e labour an aozadur pa vez darvoudoù mallus. Troet eo an obererezhioù a tu ar vugale hag ar vaouezed.

80 milion a dud a zo sikouret gant ar WFP pep blez e-barzh 75 stad.

HNCR :Agence des Nations Unies pour les réfugiés (**Aozadur etevroadel evit ar repuidi**)

-gwareziñ ar repuidi er bed a-bezh, difenn o gwirioù hag

Krouet eo e 1950.

Hiziv-an-deiz ez eus 9 300 den dasparzhet e 125 stad a zalc'h da sikour 33,9 million a dud.

Tem 2: an difenn broadel e Frañs hag e gefridioù

